

NASZTYGODNIK

DODATEK Nr 36 do Nr 226 (332) "KU WOLNEJ POLSCE"

20 WRZESIEŃ 1941r

JAKIE HITLER MA ZAMIARY WOBEC ROSJI SOWIECKIEJ ?

Nie wiele mamy wyczerpujących danych o wojennych przygotowaniach niemieckich w obecnej kampanji przeciw Rosji.

Wiemy z przed wojny jeszcze, że Prusy Wschodnie były uważane zawsze za niemiecką bazę wojenną w kierunku państw bałtyckich. Obserwowaliśmy zgrubsza, że każdy kraj okupowany na wschód od Niemiec zmieniał się natychmiast w bazę wojenną przeciwko ZSRR. Na terenie Polski skoncentrowano ogromną ilość dywizji zmotoryzowanych i pancernych, zorganizowano ogromne magazyny etapowe materiałów pędnych i zaopatrzenia. Przemysł czechosłowacki, zakłady witykowskie i Skody, zostały zmobilizowane do produkcji wojennej głównie pod kątem widzenia wojny z Sowietami. Rumunja i Węgry zostały "zaproszone" do "współpracy wojennej". Bez wątpienia wojna ta była przygotowana z równie pedantyczną niemiecką starannością także i pod względem operacyjnym. Doświadczenia kampanji wrześniowej w Polsce wykorzystane były zapewne z największą uwagą.

Tak - nie należy wątpić - że Niemcy, znacznie wzmocnione (jeżeli chodzi o potencjał materialno-wojskowy) w stosunku do września 1939r., są dostatecznie przygotowani wojskowo do tej kampanji, która stanowi "clou" politycznego programu Hitlera i jest jego "złotym snem napoleońskim". Inaczej natomiast, wydaje się, można oceniać polityczne przesłanki i kalkulacje i polityczne przygotowanie Niemiec do tej wojny.

Hitler dopatruje się w Rosji dwójki jakiego celu politycznego: unieszkodliwienia Moskwy, jako zarzewia rewolucji i rozbicia Związku Sowieckiego jako państwa. "Mein Kampf" poświęca sprawom, związanym z "Drang nach Osten", olbrzymią ilość miejsca. Konniukturalnie utworzona przez gen. Haushoffera "nauka", "geopolityka" zwana, wątkowała do znudzenia tematami wyciągające nie tyle naukowe ile... praktyczne wnioski. Biuro informa-

cyjne Rosenberga, kto wie czy nie większą część swych prac poświęciło Wschodowi. Sprawom wschodnim służy również ogromna ilość różnych stowarzyszeń i organizacyj od antykomunistycznych począwszy, a na klubach b.kolonistów, b.specjalistach w ZSRR kończąc.

Mimo to jednak Berlin nie zdobył się dotychczas na wyraźne postawienie sprawy i sformułowanie swych haseł politycznych odnośnie Związku Sowieckiego. Jedno jest pewne: ekspansja na wschód jest osią politycznych ambicji Hitlera, opanowanie terenów sowieckich - koroną jego ambicji nacjonalistycznych. Berlin wydaje się być jakby zahypnotyzowany jakimś nieokreślonymi bliżej możliwościami gospodarczymi. Olbrzymie przeszczerzenie pszeniczne, czy cukrowo-buraczane, jakieś, w kosmicznych cyfrach wyrażające się, bogactwo surowcowe, fantastyczne źródła energii - przesłaniają niemieckim politykom realia, i jest rzeczą dość charakterystyczną, że Niemcy, mając tak kapitalne możliwości wglądu do spraw sowieckich, jak nikt poza nimi na świecie (ściśła współpraca wojskowa Reichswehry, wielotysięczne masy specjalistów, a przez długi czas i kolonistów, doskonała przedrewolucyjna jeszcze ewidencja podstawowych elementów gospodarczych Rosji), nie stworzyły w swym dorobku naukowym czy publicystycznym, chociażby tak obiektywnie wartościowej literatury o ZSRR, na jaką zdobyły się beznamiętne Stany Zjednoczone Ameryki Północ.

Emocyj natomiast było zawsze coniemiarą! Naiwnie emocjonalnymi są również wszystkie te "konstrukcje" polityczne, którymi zwycięski, in spe. Berlin ma zamiar olśnić ludy stowieckie. Dwadzieścia trzy lata stosunków niemiecko-rosyjskich, z których właściwie tylko 6 lat hitlerowsko-stalinowskich przekomarzeń wprowadziły dysonans do czułej na ogół harmonji i braterstwa dusz ("wspólnoty interesów" - że tak się wyrażę),

nagromadziły w niemieckich lamusach politycznych najcudaczniejsze rek-wizyty.

Czego bo też tam i nie było i nie-ma! Któż bo i nie jeździł, kto nie gościł w tej międzynarodowej Mecce agresji, interwencji i niepokoju. Poczawszy od dońskiego atamana Krasnowa (bardziej znakomitego grafomana niż polityka), różnych najbardziej podejrzanych wydrwigroszów i prowokatorów u słynnego "Bractwa Ruskiej Prawdy" przez zabawnych "faszystów" Wonsiackiego i Tedli, małojców Kono-walca i Jarego, siarczystych Gruzi-nów i Czerkiesów mówiących biegle po ... rosyjsku, a w całe w języku ojczystym, całych zespołów jazzban-dowych czy chóralnych, kubańskich, dońskich, uralskich i innych (w an-traktach pomiędzy niezłymi występami, sporządzających kiepskie projekty rozbicia swej ojczyzny rękami ger-mańskich przyjaćół), przez zabawnych w swym patriotyczno-kapitulacyjnym pa-tosie różnych organizacji wojskowych i niewojskowych, operetkowego Skoro-padskiego z jego sztabem, a kończąc na osobach "ukoronowanych", członków "miłościwie panującego" ... domu Ro-manowych, którym zarówno Druga jak i Trzecia Rzesza przydzielały odpo-wiednie fundusze, emerytury, koncesje i posady. Wszystkiego dostarczała jak z rogu obfitości olbrzymia emi-gracja rosyjska, ukraińska i inne, przy gorliwej współpracy ... G.P.U.

Powiązania oficjalne i nieoficjal-ne pomiędzy Moskwą i Berlinem były tak silne, różne wspólne "antywer-salskie cele" tak liczne i rozleg-łe, że w końcu sami szefowie służb dywersyjno-informacyjnych Berlina i Moskwy mogli stracić rachunek i pra-snąć odróżnić co jest czyje. Coś jak z tym małżeństwem, które się szczyci dziećmi: jej, jego i wspólnymi. Ta-jemnicą poliszynela było, np., że "Bractwo Ruskiej Prawdy", mające oparcie w Berlinie jest agenturą so-wiecką, że różne "młodorosyjskie" organizacje, orjentujące się na nowy - stalinowski porządek rzeczy i flir-tujące z Moskwą, czerpią swe natchnie-nia w berlińskich powiązaniach róż-nych "wielkich książąt" i nie-ksią-żąt, że nici sowieckich atrakcyj-nych prestidigatorskich w stylu porwania gen. Kutiepowa, czy Millera prowadzi-ły do ... Berlina, a Moskwa popierała w Polsce nacjonalistów i terrorys-tów ukraińskich, kierowanych i sub-sydjowanych z Berlina, że pupil ber-liński - Sołoniewicz, to bardzo ponu-re indywiduum moskiewskie, i inne, rów-

nie zabawne historyjki, włącznie do tych powiązań, jakie istniały pomię-dzy niemieckimi a sowieckimi hand-larzami broni, zaopatrujących oba fronty hiszpańskie.

Centrala berlińska, wobec kurczą-cego się zasięgu niemieckiej ekspan-sji na terenie Sowietów, w związku z likwidacją kolonistów, a później specjalistów niemieckich, chwyciła się coraz bardziej wszystkich rosyj-sko-sowieckich źródeł emigracji po-litycznej od carskich zgrzybiąłych generałów w stylu Biskupskiego, czy von Lampe, a na "trockistach" i in-nych opozycjonistach kończąc. Mosk-wa dolewała oliwy do ognia, kwitując niejako te wysiłki i potwierdzając, że "kontakty" te są kontaktami poważ-nymi. Większość opozycji antystali-nowskiej zlikwidowano jako szpie-gów niemieckich, japońskich, francus-kich, angielskich, czy ... polskich. I jeżeli wywiad polski, zapewne znacz-nie skromniejszy w środkach i moż-liwościach od niemieckiego "korzys-tała" w ciągu kilku lat z usług szpie-gowskich zastępcy premiera SZRR, komisarza finansów ZSRR, seki karzy partji ukraińskiej i białoruskiej, nie licząc pomniejszych dygnitarzy cywilnych i wojskowych, to można so-bie wyobrazić ilu dostojników par-tyjnych i państwowych przydzielała hojna sowiecka prokuratura Berlinowi.

Emigranci rosyjscy i nierosyjscy chodzili po kawiarniach różnych stolic, a przede wszystkim po kawiarniach "Unter den Linden," i, mrugając filuternie, dawali do zrozumienia, że wszystko to, to ich robota. Że Tucha-czewskij to był "ich" człowiek, "któ-ry już, już miał właśnie ...", że roz-trzeliwani Komisarze właśnie tylko co dogadali się, że taraz, akuratnie "obrabiany" jest Woroszyłow, "który jest prawy nacjonalista i przy la-da sposobności" ... i.t.p. Aferzyści pochodzenia żydowskiego skonstruo-wali również niezgorszą dochodową koncepcyjke o "międzynarodówce ży-dowskiej", której eksponentami przy Stalinie jest dom handlowy pod fir-mą "bracia Kaganowicze" ("swoi, bez zastrzeżeń ludzie!") i figlarnie uśmiechali się mówiąc o Radku, któ-ry "działa z nami," a różni afe-rzyści ukraińscy dyskutowali na swój rachunek każdego rozstrzelane-go w ZSRR ukraińskiego komunistę opozycjonistę.

Niewiadomo dokładnie na co się w tym wszystkim informacja niemiec-ka dawała nabrać, a na co nie, ale bałagan panował w Europie tak strasz-

liwy, a ilość totumfackich w Berlinie nie tak wzrosła, że nie należy zająć się tym, którzy mieli wszystkie te "informacje" uporządkować i wyciągnąć z nich wnioski.

Hitler odnowił tezę "Drang nach Osten" nie na podstawie znajomości realnej koniunktury i sytuacji.

Oparł on ją o emocjonalną stronę ambicji i tęsknoty germańskich, początkowo nie bardzo się orientując, a później już nie licząc się z konkretnym stanem rzeczy. I znamienym jest, jak wyraźnie myśl polityczna niemiecka, po przyjsciu do władzy Hitlera, zaczyna upraszczać sytuację sowiecką. W rezultacie dominuje bezapelacyjnie teza:

"Rosja jest zawsze Rosją; rewolucja nietknęła głębiej duszy rosyjskiej, wystarczy zlikwidować mechanicznie Stalina i jego ustrój, a z bolszewizmu śladu nie zostanie."

Teza ta, będąca jaknajbardziej na rękę różnym "doradcom" i "specjalistom" emigracyjnym, a przede wszystkim Moskwie, dogadzała również pod każdym względem olbrzymim masom niemieckich kolonistów i specjalistów, którzy tęsknili do dawnej, "dobrej" Rosji, żywiącej i bogacącej germański pochod na Wschód.

Podniecony "wspaniałymi" perspektywami naród niemiecki i jego przywódcy, nie chcieli uświadomić sobie, że w ciągu ćwierćwiecza nastąpiły na złotodajnych terenach olbrzymie zmiany. I że w świetle tych zmian zwietrzałe butaforja w stylu skoropadzkich czy biskupskich, tracą swój sens i wyglądają bardziej, niż operetkowo.

George Neighbour.

WEWNĘTRZNE FERMENTY W NIEMCZECH

Co uczyni "Reichswehra" ?

Całą jesień i zimę 1940 r. odbywały się w Austrii setki wielkich zgromadzeń i wieców, urządzanych przez partię hitlerowską. Najwybitniejsi przywódcy narodowo socjalistyczni stawali na trybunie. Stale pijany Ley, wymuskany Baldur von Schirach, mętny Rosenberg oraz takie rodziny jak Goebbels i Goering, którego przywiózł do Wiednia pociąg specjalny wprost z Francji, z kwatery głównej niemieckich nalotów na Anglię. Treść wszystkich przemówień przypominała wystąpienia hitlerowskie z tego okresu, gdy narodowi socjaliści zdobywali władzę w Niemczech, gdy Hess zachęcał intelektualistów, a Goering wielkie ryby przemysłowe, gdy Goebbels werbował wyborców wśród berlińskich komunistów. Więc ogólniki i emocjonalne frazesy. Choć nie tylko dyrdymały. Światowi robotniczemu Wiednia i austriackich okręgów przemysłowych przyrzekano daleko idące reformy socjalne po wojnie - budowę domów robotniczych i krótki dzień pracy. Jakby pokutowały tam jeszcze tak kiedyś przemożne wpływy socjalistów, które - na swoje i Austrii nieszczęście - w 1934 roku zlekceważył Dollfuss, wdawszy się niepotrzebnie w walkę z lewicowymi kołami austriackich patriotów, choć siedzieli mu już na karku teroryści Habichta.

Co oderwało kierowników Trzeciej Rzeszy od ich pilnych obowiązków rządzenia w czasie wojny, co gnało ich po najmniejszych miłościnach tyrolskich z apelami propagandowymi? W Austrii przestano liczyć się ze sło-

wami, Austria okazała zmęczenie wojną i reżimem. Gestapo nie starczyło, trzeba było rzucić na szalę "den tüchtigen Einsatz" partyjnych szczytów. "Voelkischer Beobachter", jak w Niemczech przed 1933 rokiem, zestawił bilans tej wielkiej akcji propagandowej; napisał, że w tyłu a tyłu miejscowościach tyle a tyle ludzi wiwato wało na cześć Hitlera, wyrażając swe poparcie dla linii politycznej partii.

Wiosną 1941 roku nadeszły wiadomości z innych okolic Niemiec. Z Berlina pisano, że jeżdżą wysypiać się na wieś, gdyż ciągle schodzenie do schronu nie daje należytego odpoczynku. Ale że na wsi jest zimno, bo niema węgla, niema też i drzewa, gdyż z braku robotników dokonuje się porębów tylko na cele produkcji namiastek. Mieszczuchów, przyjeżdżających na spanie na wieś, zaganiali zresztą gospodarze od razu do roboty. Po małych folwarkach i gospodarstwach brakuje bowiem rąk do pracy. Mężczyźni na froncie, młode dziewczyny ściągnięte do ośrodków przemysłowych, służących produkcji zbrojeniowej. Podróżni z krajów neutralnych opowiadają o publiczności, pyskującej na wojnę i reżim w wielkich schronach dworców niemieckich. Ponieważ oprócz sznapsa, piwa i cygar w poczekalniach niczego dostać nie można, a ludzie są w czasie nalotów zobowiązani nie opuszczać schronu, więc częste żołądki pobudzone alkoholem, aż nadto sprzyjają szczerości.

Ulice Berlina wyludnione z prywat-

nych samochodów kłapią drewniakami podszew przechodniów. Pisma na polecenie Ministerstwa Propagandy, przestały publikować liczne wyroki sądowe przeciw szkodnikom publicznym, którzy odważają się molestować żołnierzy niemieckich w krajach okupowanych prośbami o przysłanie trochę żywności. Sądy mają jednak dużo pracy z urzędnikami pocztowymi, którzy skradają paczki żywnościowe. Z przenikających w świadomość ogółu "tajemnic" obecnej wojny wiadomo już w Rzeszy powszechnie, że działanie samolotów brytyjskich jest precyzyjniejsze, niż w roku zeszłym; celność bombardowań jest większa.

Cóż dzieje się więc w duszy przeciętnego Niemca? Żyje niewątpliwie przede wszystkim pragnieniem szybkiego końca wojny. Karmi się tysiącami plotek i szarpie wątpliwościami. Od września 1939 roku propaganda Goebbelsowska przekonywała go, że klęska 1918 roku była wywołana błędami polityki Wilhelma II, który zerwał stosunki z Moskwą, tym naturalnym sojusznikiem Berlina. Dzień w dzień prasa niemiecka publikowała wiadomości o współdziałaniu rosyjsko-niemieckim, jako podstawie zwycięstwa. Slogan brzmiał: "Nie jesteśmy okrażeni, na wschodzie mamy okno rosyjskie szeroko otwarte na świat." Wytrawniejsi publicyści delectowali się rosyjskim wydaniem dzieł Bismarcka. Nagle uderzone szarego człowieka niemieckiej ulicy obuchem marszu niemieckiego w głąb Rosji. Więc jednak jesteśmy okrażeni. Z Rosji już pomocy nie będzie. Nie będą w prasie pokazywali fotografii pociągów ze zbożem rosyjskim w Małkini, a z benzyną w Przemyśle. Pszenicę ukraińską trzeba będzie opłacać krwią. I coż to za wojna? Mówią, że walczymy przeciw Anglii, tymczasem wojska nasze pętają się wszędzie po Europie za wyjątkiem kierunku ku Brytanii. Mussolini okazał się sprzymierzeńcem, z którym jest więcej kłopotu, niż pomocy. Stalin okazał się w ogóle nieprzydatnym dla wygrania przez nas wojny. Jesteśmy teraz sami na łasce losu. Wybuchem wojny z Rosją przeciętny Niemiec jest przygnębiony.

Przed wrześniem 1939 roku świat przecenił brak masła w Niemczech. Dziś zbyt wielu pesymistów nie docenia objawiającego się w Trzeciej Rzeszy przemęczenia wojną. Wiadomości jakie nadchodzą z krajów okupowanych, pełne wiary w przyszłość i w klęskę Niemiec, są w znacznej mierze wynikiem tego, że ludzie tam wiedzą le-

piej niż my, co dzieje się w Niemczech. Od tych stwierdzeń co prawda bardzo jeszcze daleko do przypuszczenia, iż w Rzeszy istnieje skutecznie zorganizowana opozycja, stanowiąca jakieś polityczne skanalizowanie nurtujących w masach nastrojów.

Tych blisko 5 milionów ludzi, którzy w 1933 roku głosowali w Niemczech na partię komunistyczną, nie rozplynęło się oczywiście w powietrzu. Dymitrow i Thälmann, urzędujący w moskiewskiej centrali Kominternu, na pewno postarali się organizacyjnie wyzyskać okres przyjaźni niemiecko-rosyjskiej. Przyjaciele Ottona Strassera oraz ci hitlerowcy, którzy wyszli z t.zw. grupy R.R. (Rächer Roehms) też przez okres ten robili swoje, szerząc zarzewie opozycji w samej partii i zarzucając Hitlerowi zaprzepaszczenie ideologii. Nie brakowało wiadomości, iż koła nacjonalistyczne z dawnego Stahlhelmu znalazły oparcie w Reichswehrze i przystąpiły do organizacyjnego skupiania się. Twórcą Stahlhelmu, obecny minister Rzeszy Franz Seldte, nie ma oczywiście z tym nic wspólnego. Natomiast ponoć dużo feldmarszałek List. Socjaliści odgrzebują swe wpływy głównie w Austrii, w której niezadowolenie jest najwyraźniejsze. To wszystko na razie jednak za słabe, aby rozsadzać reżim, chroniony pajęczą siecią Himmlera.

Koła katolickie, które - w oparciu o 48 milionów obywateli Rzeszy katolików - mogłyby odegrać dużą rolę w nastrojach opozycyjnych jako siła organizacyjna, zostały sparaliżowane zeszłoroczną konferencją biskupów niemieckich w Fuldzie. Na konferencji tej, przed którą trzech dostojników kościoła katolickiego w Niemczech było u Papieża, doszedł do głosu biskup z Osnabrück ks. Wilhelm von Berning, będący zwolennikiem narodowego socjalizmu. Konferencja stanęła na stanowisku, iż wojna obecna toczy się o przyszłość Niemiec i że wobec tego kler nie może robić trudności rządowi. Zobaczymy co uchwali tegoroczna konferencja biskupów, którzy mają zjechać się w Fuldzie. Na razie ukazał się w Niemczech list pasterski kilku biskupów niemieckich, odważnie piętnujący prześladowanie kościoła w Trzeciej Rzeszy.

Tak długo więc jak trwa wojna, jak miliony młodych i starych Niemców chodzą w mundurach - tylko Reichswehra sama może być uważana za czynnik mogący odegrać rolę zorganizowanej opozycji. Wszystko inne to nastroje, raz wyraźniej, raz mniej zdecydowanie zorganizowane przeciw hitleryzmowi.

R O Ź N E

NIEMCY SIE GNIEWAJA...

Cofające się wojska sowieckie niszczą za sobą, jak wiadomo, wszystko, co mogłoby przydać się nieprzyjacielowi, a przede wszystkim środki żywności. Niemcy zostali zaskoczeni i przerażeni rozmiarami zniszczenia, które zastają, im głębiej wkraczają w terytorjum rosyjskie. Zwrócili się więc z groźnym ostrzeżeniem do ludności państwa sowieckiego, że jeżeli zapasy zboża jakoteż plony będą zniszczone, ludność będzie skazana na głód.

"National Zeitung" pisze, że Rzesza Niemiecka nie da "swoich" zapasów dla wyżywienia bolszewickiej ludności. "Voelkischer Beobachter" z oburzeniem podkreśla, że zarządzenie rządu sowieckiego o niszczeniu pól jest samobójczym rozkazem, który nie trafia w Niemców, gdyż armia niemiecka "nigdy nie korzystała z żywności na cudzej ziemi." Dzienniki niemieckie podkreślają, że kampania rosyjska nie ma na celu restauracji Białej Rosji. Tygodnik "Die Tat" powiada, że byli białogwardziści są już za starzy, aby mogli być użyteczni, a zaś młode pokolenie białych Rosjan było wychowane raczej w duchu anty-niemieckim. Niemcy będą się starać pozyskać - pisze "Die Tat" - zaufanie narodu rosyjskiego w ten sam sposób, jak została pozyskana przyjaźń i współpraca narodu francuskiego. (Dz. Pol.)

Znany już nazbyt dobrze to "pozyskiwanie" ludności krajów okupowanych przez barbarzyńców niemieckich. (Red.)

ŻOŁNIERZE Z PLAKATU

Niedawno ujawniono nazwisko lotnika, który prawie we wszystkich stacjach metra londyńskiego, oraz na murach miasta i wsi brytyjskich wskazuje palcem na patrzącego, powiada - "Pomóż zbudować dla mnie samolot".

Każdy z nas widział te plakaty, tego lotnika, marynarza lub żołnierza. Wykonane są one z takim wyrazem że z jakiegokolwiek patrzy się strony, zawsze ma się przed sobą oczy surowo patrzące z plakatu, oraz mierzący w nas wielki palec.

Lotnik na plakacie nazywał się Ernest Holland i był sierżantem obserwatorem na jednej ze stacji bombowych w południowej Anglii. W zeszłym tygodniu bombowiec jego nie powrócił z wyprawy nocnej nad Francją i dotychczas nie wiadomo, co się sta-

ło z załogą i z bohaterem plakatu.

Marynarz, który równie surowo wskazuje na nas palcem mówiąc: "You can help to buy me a ship" jest również autentycznym marynarzem. Nie mógłby skorzystać z wybudowanego dla niego okrętu, gdyż pełni prozaiczną służbę żandarma na jednej z londyńskich stacji kolejowych. Nazywa się Alfred Bloksome i w związku ze swoim plakatem doznaje wiele kłopotów, gdyż, jak powiada, codziennie jest zaczepiany przez przechodniów, zapytujących go, czy jest tym właśnie marynarzem z plakatu.

Tożsamości żołnierza dotychczas nie ujawniono, zapewne będzie to dokonane przez ciekawą publiczność.

Te wyraziste plakaty-fotografje mają swoją w Anglii historję, datującą od czasu wielkiej wojny. W takiej samej pozie z wytkniętym na patrzącego palcem był sfotografowany Kitchener, szef armji angielskiej na początku poprzedniej wojny. Lord Kitchener wołał wówczas z plakatów "A ty?!" W Anglii nie było wówczas służby powszechnej i wezwanie Kitchenera miało poruszyć ambicję tych mężczyzn, którzy nie pośpieszyli do szeregów. (Dz.P.)

SYN STALINA W NIEWOLI ?

Według wiadomości z Budapesztu, syn Stalina dostał się do niewoli niemieckiej; był on oficerem piechoty.

Dotychczas nie ma potwierdzenia tej wiadomości.

MADRY CHŁOP SERBSKI.

W Nowym Jorku odbył się niedawno wielki wiec antyhitlerowski na którym ogłoszono szereg przemówień. M.i. przemawiał także pisarz jugosłowiański Privicević, który opowiedział następującą anegdotę z wojny światowej: Pewien oficer niemiecki zapytał żołnierza serbskiego:

- Poco wy, biedni Serbowie walczyacie przeciw nam.

- Dla chleba, odpowiedział chłop serbski, dodając: A poco wy, bogaci Niemcy, walczyacie przeciw nam Serbom?

- Dla honoru, odpowiedział oficer niemiecki.

- No tak, zakończył chłop ten krótki dialog, - każdy walczy o to, czego mu brak...

DONIOSŁY WYNAŁAZEK ?

...W krótkce już będziemy mogli widzieć w nocy równie dobrze, jak w

dzień. Zapowiada to profesor wydziału medycznego uniwersytetu w Waszyngtonie, dr. Robert Henryk Jones, który twierdzi, że udało mu się na drodze długoletnich eksperymentów uzyskać z pewnego gruczołu, umiejscowionego w okolicy mózdzku, ekstrakt, który pobudza wrażliwość oka ludzkiego na promienie ultraczzerwone. Wzmoczenie czynności tego gruczołu ma spowodować, że będziemy widzieć w nocy tak dobrze, jak koty. - I tu mielibyśmy do czynienia z niezwykle doniosłym dla dalszego biegu wojny odkryciem. Wyobraźmy sobie bowiem np. naszych lotników, walczących w nocy "na pewniaka" ze ślepym przeciwnikiem!?

"SUCCESS STORY"

"Success Story" to jedna z najulubieńszych lektur współczesnej amerykańskiej publiczności. Są to opowiadania o "powodzeniu" - o sukcesach życiowych. Amerykanie chętnie czytają o karierach bajecznych ludzi, których życie jest zdumiewającym łańcuchem szczęśliwych zbiegów przypadku, uśmiechów fortuny no i - pracy, wytrwałości i uzdolnień, które też coś przecież znaczą. Niema prawie amerykańskiej gazety, w której nie znalazłbyś my takiej "success story". Pismo "The Redaers Digest", którego historia wydawnicza - 20 lat uwiecznionych zdobyciem 4 milionowego nakładu jest też swego rodzaju "success story" - przepełnione jest opowiadaniem o zawrotnych karierach współczesnych. Wielkie magazyny jak "Saturday Evening Post" czy "Colliers" - również po trzy miliony nakładu - przynoszą historie powodzeń nie tylko wielkich i znanych osobistości, ale również i ludzi z tłumu, którzy dorobili się własnego domku z ogródkiem, niewielkich oszczędności bankowych i wychowali swe dzieci na dzielnych obywateli USA. Czytamy więc dzieje życia robotnika budowlanego, panią z centrali telefonicznej, nauczyciela wiejskiego itd.

A film! Przecież właściwie każdy film pionierski, z owego okresu wędrówki na Zachód, zdobywania nowych przestrzeni, owe filmy o "stalowych karawanach" itd., przecież to typowe "success story". I tu według starej recepty przed bohaterem piętrzą się niesłychane trudności, które wreszcie udaje mu się przezwyciężyć. O tem, że są kariery, które mają w sobie mało napięcia dramatycznego - Amerykanin pragnie zapomnieć. Dla niego życie musi być ciekawym, emucjonującym, pełnym napięcia romansem. A więc jeśli

nasz bohater jest milionerem, to na pewno jako młody chłopiec sprzedawał gazety albo był pomywaczem w taniej kuchni, lub przynajmniej jak Wendell Willkie był pomocnikiem na fermie.

Oto typowa historia powodzenia: Mr. Walgreen posiadał małą drogerję. No i pewnego dnia strzelił mu do głowy wielki pomysł. Drogerja w Ameryce jest zgoła czemś innym niż w Europie. Można tam otrzymać wszystko, poczynawszy od aspiryny, na lodach i papierze listowym skończywszy. Zamówienia w Ameryce dokonuje się przeważnie telefonicznie. Otóż p. Walgreen podchodził osobiście do telefonu i gdy przy aparacie odzywał się głos kobiety - przyjmował zamówienie, następnie szybko podawał listę zamówionych towarów subjektowi, który je pakował i wysyłał posłańcem do klienta. Właściciel drogerji nie zawieszał jednak słuchawki. Rozmawiał dalej z klientką, wypytywał się o jej zdrowie, o zdrowie jej dzieci, o męża, mówił o cenach masła, o pogodzie, o wydarzeniach miejscowych. W międzyczasie w mieszkaniu klientki odzywał się dzwonek u drzwi wejściowych. Pani odkładała słuchawkę i po chwili wracała uradowana mówiąc do aparatu: "Mr. Walgreen - niech pan zgadnie, kto tu był. Posłaniec z pańskiej drogerji. Przyniósł mi już towary, ależ to bajeczna obsługa". I owa klientka polecała drogerję p. Walgreena wszystkim swym znajomym.

Dziś p. Walgreen jest właścicielem jednej z największych firm drogeryjnych w Ameryce z licznymi filjami.

Albo Knudsen, który obecnie kieruje zbrojeniami Ameryki, a jeszcze niedawno był generalnym dyrektorem General Motors. Przybył on przed 42 lata, jako młody chłopiec z Danji do Ameryki. Pracował w stocznjach, warsztatach kolejowych, stalowniach, fabrykach samochodów. Dziś jeszcze mówi niezbyt świetną angielszczyzną, jednakże pod jego kierunkiem pracowało w harmonji sto fabryk General Motors, produkując najrozmaitsze towary od aut po lodownię.

Powodzenie "historji o powodzeniu" w Ameryce tłumaczy się, że życie każdego prawie Amerykanina jest udaną lub nieudaną "soccass story". W Ameryce jedzie się szybciej ku górze, ale też i błyskawicznie zjeżdża się w dół. Huśtawka powodzenia i niepowodzenia waha się o wiele szybciej niż w Europie.

W Ameryce niema "stałych stanowisk" (W. Pol.)